

SİYASET, EKONOMİ ve YÖNETİM ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

RESEARCH JOURNAL OF
POLITICS, ECONOMICS AND MANAGEMENT

April 2018, Vol:6, Issue:2

Nisan 2018, Cilt:6, Sayı:2

P-ISSN: 2147-6071

E-ISSN: 2147-7035

Journal homepage: www.siyasetekonomiyonetim.org

Dağlık Karabağ Çatışmasındaki Yaptırım Mantığı ve Etkileri Üzerine Analitik Bir Değerlendirme

An Analytical Assessment on Sanction Logic and its Impact on the Conflict of Nagorno Karabakh

Ayla AKDOĞAN

Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, akdogan@sakarya.edu.tr

DOI: <https://doi.org/10.25272/j.2147-7035.2018.6.2.01>

MAKALE BİLGİSİ

ÖZET

Makale Geçmişi:

Geliş 19 Ocak 2018
Düzeltilme Geliş 21 Şubat 2018
Kabul 24 Mart 2018

Anahtar Kelimeler:

Birleşmiş Milletler, Avrupa
Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı,
Yaptırım, Arbuluculuk, Zaman
Serisi Analizi

© 2018 PESA Tüm hakları saklıdır

Uluslararası aktörlerin savaşlarda ve çatışmalardaki rolü son yıllarda dikkat çekmektedir. Konuya ilişkin yapılan çalışmalarda savaşları önlemek ya da onları sonlandırmak için neler yapılabileceği konusuna özel bir önem verilmiştir. Kullanılan araçlar çatışmaya ve ülkeye göre farklılık göstermektedir. Haiti ve Kongo vakalarında olduğu gibi uluslararası aktörler bazen çatışmalara doğrudan müdahale etmektedirler. Diğer çatışmalarda, uluslararası aktörler ekonomik yaptırımlar gibi diğer araçlara başvurumaktadırlar. Bu çalışmada, uluslararası aktörlerin tek taraflı kuvvet kullanımı üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Bu bağlamda çalışmada, Dağlık Karabağ çatışmasındaki girişimleri nedeniyle önem arz eden Birleşmiş Milletler ile Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın kararları, çözümleri, önerileri ve önlemleri çatışmanın seyrine eklenerek üçüncü tarafların girişimlerinin çatışmada kullanılmakta olan şiddet eylemleri üzerinde nasıl bir etkisi olduğu zaman serisi ile değerlendirilmiştir. Analizler sonucunda, aktörlerin girişimlerinin çatışmada başvurulan tek taraflı kuvvet kullanımı eylemi üzerinde etkisiz kaldığı ortaya çıkmıştır.

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Article History:

Received 19 January 2018
Received in revised form 21
February 2018
Accepted 24 March 2018

Keywords:

United Nations, Organization for
Security and Co-operation in
Europe, Sanction, Mediation, Time
Series Analysis

The role of international actors in war and conflict has received a lot of attention in recent years. Special attention has focused on what they can do to prevent wars or bring them to an end. The instruments implemented differ by conflict and country. Occasionally, as was the case in Haiti or Congo, international actors directly intervene in the conflict. In other conflicts, international actors have relied on other tools, such as economic sanctions. The logic that plays a key role in this research study concerns the influence of international actors. By reason of their initiative the resolutions, decisions, and measures of United Nations and the Organization for Security and Co-operation in Europe, the actions of third parties are integrated into the time series analysis to evaluate one-sided violence used by the conflict parties for the case study Nagorno Karabakh. As a result of analysis, it was revealed that the actors' initiatives were ineffective on one-sided violence against civilians used by the conflict parties.

© 2018 PESA All rights reserved

GİRİŞ

Son yıllarda yapılan çalışmalarda uluslararası aktörlerin savaşlarda ve çatışmalardaki girişimlerine özel bir önem atfedilmiştir. Savaşları önlemek ya da sonlandırmak için bu aktörlerin üstlendiği rol ve bu konuda neler yapabilecekleri konusunda farklı uygulamalar söz konusudur. Değişik savaş ve iç çatışmalarda farklı mekanizmalar kullanılmıştır. Bazı savaş ve iç çatışmalarda askeri müdahale söz konusu olurken bazılarında yaptırım uygulanmıştır. Bu nedenle farklı uygulamalara başvurulması hem yöntemsel bütünlük arz etmemesi nedeniyle hem de sonuçları itibarı ile tartışma konusu olmuştur.

Bu çalışmanın konusunu oluşturan Dağlık Karabağ'da yaşanan iç çatışmaya doğrudan bir askeri müdahale ya da ekonomik yaptırım söz konusu olmamakla birlikte Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı çerçevesinde çatışma ile ilgili bazı kararlar alınmıştır. Bunun dışında çatışmayı sonlandırmak amacıyla bölgesel ve küresel güçlerin bazı arabuluculuk girişimleri olmuştur. Bu çalışmada, bu tip girişimlerin tek taraflı kuvvet kullanımı üzerindeki etkisinin ortaya konulması hedeflenmiştir.

Dağlık Karabağ'da çatışan Ermeni ve Azeri tarafların başvurduğu tek taraflı kuvvet kullanımı konusunda alınan bir kararın, önerinin, önlemin veya arabuluculuk girişiminin bir etkisinin bulunup bulunmadığını tespit etmek amacıyla Konstanz Tek Taraflı Kuvvet Kullanımı Olay Data Seti-KOSVED'de bulunan veriler, zaman serisi analiziyle test edilmiştir.

1. Müdahale ve Etkileri

Uluslararası barış ve güvenliğin korunması ve bu amaçla barışın devamlılığının sağlanması için alınan önlemlerden birisi müdahalelerdir. Müdahalelerin askeri, ekonomik ve insani türleri bulunmakla beraber bu çalışmanın kapsamı askeri müdahaleler ile sınırlı olduğundan burada yalnızca askeri müdahaleler konu edilmiştir. Askeri müdahaleler bir 'üçüncü taraf' müdahalesidir. Üçüncü taraf başka bir ülkenin ordusu veya uluslararası bir organizasyonun silahlı kuvvetleri de olabilmektedir.¹ Wood, Kathman ve Gent (2010: 3) uluslararası faktörlerin muharıpler arasındaki kabiliyet dengesini nasıl arttırdığını ve şiddet stratejilerindeki değişikliklere ne şekilde katkıda bulunduğunu incelemiştir. Taraflı müdahale, desteklenen tarafın kabiliyetlerini arttırarak ve karşı oldukları tarafın kabiliyetlerini azaltarak stratejik durumu değiştirmektedir. Ayaklanmacıların sivillere karşı kullandığı şiddet çatışmanın güç dinamikleri ile alakalı olduğundan müdahaleler, isyancı grupların sivillere karşı şiddet kullanmasına yönelik güdülerini değiştirmektedir. Özellikle, ayaklanmacı kabiliyetlerini destekleyen müdahaleler sivilleri mağdur etme konusuna olan güvende bir azalışa neden olurken, ayaklanmacı grubu zayıflatan müdahaleler isyancıların sivillere karşı kasti şiddet kullanımında bir artış ile sonuçlanmaktadır.

Güç dengesi savaşmakta olan gruplar için önemli bir faktördür. Tek taraflı kuvvet kullanma istekliliklerine yönelik teşvikleri ölçmektedir. Bu güç dengesi bazı durumlarda dengesiz olabilmektedir. Örneğin askeri bir müdahale, donanımsal ya da ekonomik destek; güç dengesini bir tarafın lehine olacak şekilde değiştirebilmekte, isyancıların ya da devletin daha yoğun bir biçimde sivilleri hedef alma güdülerini tetikleyebilmektedir.

Askeri müdahaleler muharıplerin kabiliyetlerini arttırarak devlet içi çatışmaların yönü ve sonucunun değişmesine neden olmaktadır (örn., Balch-Lindsay ve Enterline 2000; Regan 2000; 2002). Wood, Kathman ve Gent (2010: 8) rejim ve ayaklanmacılar arasındaki kabiliyetlerin dağılımını değiştirerek bir müdahalenin güç dengesini değiştirebileceğini tespit etmişlerdir. Müdahale için farklı motifler sunulmasına karşın bu konudaki en yaygın teori, bir müdahalenin, muharıpler arasındaki güç dengesinde bir değişikliğe sebep olacağına inandıkları için aktörlerin bunu yaptıkları varsayımdır.² Ayrıca, aktörler sebep oldukları güç

¹ Nalbandov (2009: 16), bu kategorizasyonu tek taraflı ve çok taraflı müdahale arasında karar vererek takip etmekte, bunun yanında bu konu ile ilgili aktör temelli müdahaleler arasındaki farklılıkları ve bunun etkililiğini tartışmaktadır.

² Müdahalecilerin olası motivasyonları; devam eden çatışmayı bitirme (Regan 2000; 2002), iç siyasi hedeflere ulaşma (Saideman 2002), doğal kaynakları yağmalama (Ross 2004) veya diğer jeopolitik hedefleri yerine getirme arzusunun içermektedir (Balch-Lindsay ve Enterline 2000; Kathman 2010). Üçüncü taraflar müdahale edip etmemeye karar verirken diğer potansiyel müdahalecilerin eylemlerini de göz önünde bulundurmaktadırlar (Findley ve Teo 2006; Gent 2007).

dengeindeki değişimin savaşın sonucu ile ilgili bazı politik hedeflere ulaşma olasılığını arttıracığına inanmaktadırlar (Gent 2008: 714). Bu nedenle hükümet yanlısı müdahaleler, müdahalecinin kendi katılımının ayaklanmayı yenilgiye uğratması olasılığını arttıracığına inandığından ortaya çıkmaktadır. Benzer şekilde isyancı yanlısı müdahaleler, isyancıların desteklenmesiyle, rejimi zayıflatacakları ve isyancıların zafer kazanma ihtimalini arttıracakları beklentisi ile gerçekleşmektedir.

Müdahale, bir çatışmada güç dengesini etkilerken aynı zamanda çatışmanın dinamiklerini de etkilemektedir. Ayaklanmacılar lehine müdahale bir müdahalenin ya ayaklanmacı grubun zaferiyle veya müzakere edilen bir antlaşma ile sonuçlanma olasılığını arttırmaktadır (Balch-Lindsay, Enterline ve Joyce 2008; Gent 2008). Ayrıca bazı analitik araştırmalar müdahalelerin çatışmanın süresini değiştirdiği konusuna önem atfetmektedir (Balch-Lindsay ve Enterline 2000; Collier, Hoeffler ve Söderbom 2004; Cunningham 2010).

2. Misyonların Etkililiği ve Etkisizliği

Müdahalenin etkilerinin yanında müdahalenin unsurlarından biri olan misyonların etkililiği ve etkisizliğine de değinmek müdahalenin anlaşılması açısından uygun olacaktır. Konu hakkındaki bazı çalışmalarda barışı koruma misyonlarının etkili olduğu iddia edilmekteyken bazı çalışmalarda misyonların etkisiz olduğu ifade edilmektedir. Burada, barış gücü misyonları kötümser ve iyimser açıdan değerlendirilmiş ve barış gücü operasyonları ile özellikle soykırım odaklı sivil mağduriyeti arasındaki bağlantının ortaya konulmasına yönelik çalışmalara yer verilmiştir.

Schneider, Banholzer ve Haer (2011: 77) sivillere karşı zulümleri önleme konusunda başarılı veya etkili olmamış barışı koruma operasyonlarının, yani etkisiz olan operasyonların, kötümser perspektifine odaklanmaktadır. Onlara göre iyimser görüşe destek verenler, başarısız olan görevlerin medyada daha dikkat çekici hale getirildiğini ve bu şekilde insanların hafızasında kaldığını vurgulamaktadırlar. Sonuç olarak bu, insanları başarısızlıkla sonuçlanan barışı koruma operasyonlarının daha yaygın olduğuna yönelik yanlış bir inanca sevk etmektedir.

Wood, Kathman ve Gent'e göre (2010: 77) çatışmadaki güç dengesi anahtar bir kavramdır. Uganda Hükümetine karşı olan Tanrı'nın Direniş Ordusu (TDO, Lord's Resistance Army - LRA) vakasında bu konsepti değerlendirmektedirler ve ayaklanmacı grubu sivillere karşı şiddet uygulamaya iten iki faktör olduğunu ortaya koymaktadırlar. Birincisi, isyancıların kendi stratejilerini çatışmanın güç dengesine göre değiştirmekte olduklarıdır. Nitekim LRA, Uganda Hükümeti'ne kıyasla daha zayıf bir pozisyonda iken sivillere karşı ayırım gözetmeksizin şiddete başvurmuştur. LRA gücünü geri kazandığında odağını silahlı muharıplere çevirmiştir. İkincisi, çatışma ortamındaki değişikliklerin de içsel faktörlerden kaynaklanmakta olduğudur.

Çatışmalar dolayısıyla insani kayıpların yinelenmesi, çatışmaya insani sebeplerden ötürü üçüncü bir tarafın müdahalesine sebebiyet verebilmekte ve saldırganın kazançlarının çatışma sonucundaki beklentilerinin tersine dönmesine yol açabilmektedir. Üçüncü bir tarafın bu şekilde aniden ortaya çıkması çatışmanın seyrini daha da kötüleştirebilmektedir. Örneğin Hultman (2010) devletiçi çatışmalarda, barış operasyonlarının varlığının sivillere karşı kullanılan şiddeti tırmandırabileceğini iddia etmektedir. Schneider, Banholzer ve Haer (2011: 73), üçüncü bir tarafın sürmekte olan bir çatışmaya aniden girmesinin savaşta oyunun kurallarını değiştirdiğini ifade etmektedirler. Uluslararası toplumun baskısının sivillerin zarar görmesini ve ölümünü engellediği ise diğer bir görüştür. Bu fikrin takipçileri uluslararası toplumun kötü davranışı cezalandırılabilceğini ve iyi tutumu ödüllendirebileceğini ve böylece sivillere karşı zulümleri önleyebileceğini iddia etmektedirler. Örneğin Valentino (2004) uluslararası aktörlerin askeri müdahale yoluyla savaş sürecinde sözkonusu olabilecek toplu katliamların gerçekleşmesini sınırlayabileceği hatta önleyebileceği görüşünü ileri sürmektedir.

3. Yaptırımların Etkileri

Misyonların etkililiği ve etkisizliği bakış açıları arasındaki tezatlığa rağmen araştırmacılar, fail(ler)in sivillere zulmetme konusundaki sinyaline doğrudan meydan okuyan bir müdahalenin müdahalecinin zulümlere son verme konusunda bir kararlılığa sahip olduğuna

işaret ettiğini belirtmektedirler (Krain 2005). Krain'ın araştırması ağırlıklı olarak askeri müdahale üzerine yoğunlaşsa da sonuçları ekonomik yaptırımlara da uyarlanabilir niteliktedir.³ Ekonomik yaptırımların etkisi aktörün küresel ekonomik sisteme entegrasyonu ile ilgilidir. Gurr'a göre (1986) küresel ekonomik sistemde konumu zayıf olan bir devletin baskıcı olmakla suçlanması ve geniş çaplı katliamlarla ilişkilendirilmesi daha muhtemeldir. Harff (2003) küresel ekonomik sisteme daha az entegre olan aktörler zulmetmeye daha meyilli oldukları için yaptırımlarla karşılaşma olasılığının daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Dünya ekonomisine tam anlamıyla entegre olan aktörlerin ise ekonomik yaptırımlarla karşılaşma olasılıklarının düşük olduğunu ifade etmiştir. Ekonomik bağımlılıkları sebebiyle ve küresel topluluğun devam eden desteğinin bir sonucu olarak devletler, topluluğun beklentilerini karşılamak üzere davranışlarını değiştirmektedir. Yani, eğer ekonomik yaptırımlar belirli bir aktörü (hükümet) hedef almaktaysa bunlar aktörün maliyet ve fayda hesabını değiştirebilmekte ve aktörün tek taraflı kuvvet kullanımına başvurmasını engelleyebilmektedir (Downes 2006a, 2006b; Krain 2005).

4. Yaptırımların Etkililiği ve Etkisizliği

Yaptırımların⁴ etkililiği ve etkisizliği araştırmacılar arasında tartışma konusudur. Bazı araştırmacılar yaptırımların etkili olduğunu ileri sürmekte bazı araştırmacılar ise buna katılmamakta ve yaptırımların etkisiz ve beklenmedik sonuçları olduğunu vurgulamaktadır.

Cortright ve Lopez (2000: 13) yaptırımların işe yarayıp yaramadığını sorgulamışlar ve politika belirleyicilerin yaptırımların işe yaradığına ilişkin bir görüşe sahip olduklarını ortaya koymuşlardır. 1990'larda BM Güvenlik Konseyi yaptırımlarını içeren on iki vaka, bunların dışında başta Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği tarafından uygulanmış olan elliden fazla yeni vaka meydana gelmiştir. Bu nedenle araştırmalarca benimsenen yaygın görüş yaptırımların işe yaramadığı yönündedir.

Siyasi yelpazede oldukça farklı konumlarda yer alan seçkin akademisyenler, yaptırımların etkililiği konusunda şüpheli bir yaklaşımı paylaşmaktadır. Örneğin Doxey (1996: 65) yaptırımların "bileğe tokat" türünden mütevazı kazançların elde edilmesine yol açabileceğini; ancak "politikada büyük bir değişim yaratmanın daha zor olduğunu" ileri sürmüştür. Askeri müdahale konusunda çekinceleri olan Falk (1992: 1), alternatif olarak yaptırımlara başvurulabileceğini önermiştir. Bununla birlikte yaptırımların etkili olması veya etkili hale getirilmesinin zorluğunun da altını çizmiştir. Minear ve diğ.'ne göre (1998: xv) akademik çalışmaların büyük bir kısmı yaptırımların etkililiği konusundaki bu karamsar değerlendirmeyi paylaşmaktadır.

Ayrıca Cortright ve Lopez (2002: 1), ekonomik yaptırım vakalarının geçtiğimiz on yıllarda arttığını (1990 ve 2002 arasında 14 tane BM çok taraflı yaptırım vakası ve aynı dönemde ABD ve Avrupa Birliği'nin 50'den fazla yaptırım vakası) ve bu yaptırımların olumsuz sosyal sonuçlarından ötürü sert eleştirilere maruz kaldığının altını çizmişlerdir. Örneğin 1990'larda Irak'taki insani kriz, doğrudan yaptırımlardan kaynaklanmadıysa da yaptırımların ekonomik boyutuyla ilişkiliydi. On yıllık süreç ilerledikçe Iraklı çocuklar arasındaki ıstırap ve ölümlerin görülme sıklığı artmış ve Haiti'deki sosyal durumun ve sağlık sisteminin bozulması Güvenlik Konseyi üyelerinde somut bir tükenmişlik algısı yaratmış ve yeni yaptırımların uygulanması konusunda ihtiyatlı bir şekilde hareket etmelerine neden olmuştur. Bununla birlikte bazı diplomat, akademisyen ve aktivistlerin Güvenlik Konseyi üyelerini; yaptırımları, sonuçlarını iyice düşünmeden uygulamaya koydukları için kınadıkları görülmüştür (Cortright ve Lopez 2000: 2).

Weiss ve Collins (2000: 172-173) geçmişteki yaptırım uygulama başarısızlıklarının uluslararası insani sistemi daha tedbirli hale getirdiğini vurgulamışlardır. Bununla birlikte 1999 yılının sonlarına doğru Doğu Timor krizinde uluslararası insani aktörlerin kullandığı araçların ve

³ Ekonomik yaptırımlar uluslararası toplum tarafından hükümetlere uygulanmaktadır. Bu nedenle tartışmanın bu kısmı esasen hükümet tarafını ilgilendirmektedir.

⁴ Yaptırımlar; hedeflenen finansal yaptırımları, silah ambargolarını, seyahat yasaklarını ve diplomatik kısıtlamaları kapsayan önlemlerdir (Cortright ve Lopez 2002: vii).

olayların kronolojisinin, yirmi birinci yüzyılda devam edebilecek bir kriz tırmanışı örneğinin ve üçüncü taraf müdahalelerinin devam edebileceğinin bir göstergesi olabileceğine işaret etmişlerdir.

Diğer yandan Cortright ve Lopez (2002: 7) şu üç soruya cevap vererek yaptırımların başarıya ulaşması için gereken kriterleri tespit etmişlerdir.

- Yaptırımlar, hedef alınan rejimi uygulayanların en azından kısmen de olsa taleplerine uymaya ikna etmeye yardımcı oldu mu?
- Yaptırımlar, müzakere anlaşmasına yol açan kalıcı ve başarılı bir pazarlık sürecine katkıda bulundu mu?
- Yaptırımlar, kötü bir rejimin askeri gücünü izole etmede ya da zayıflatmada yardımcı oldu mu?

Cortright ve Lopez sözkonusu kriterlerin politika yapımının gerçeklerini yansıttığına ve spesifik yaptırım vakalarının etkililiği konusunda siyasi bir karar vermek için yeterli bir temel oluşturduğuna inanmaktadırlar (Cortright ve Lopez 2001: 23).

Cortright ve Lopez (2002: 8) kapsamlı ticari yaptırımların üç⁵ vakadan ikisinde —Irak ve Yugoslavya— kısmen etkili olduğunu tespit etmişlerdir. Araştırmaları; Angola'nın Tam Bağımsızlığı için Ulusal Birlik'e (The National Union for the Total Independence of Angola-UNITA) uygulanan kapsamlı yaptırımların geniş çaplı etkilerinin söz konusu olduğu Angola'da da yaptırımların kısmen başarılı olduğunu ortaya koymaktadır. Buna karşılık daha sınırlı yaptırımların uygulandığı diğer on⁶ vakadan yalnızca ikisinde —Libya ve Kamboçya— kısmen başarı sağlanmıştır. Cortright ve Lopez'e göre bu az sayıdaki vakanın incelenmesi neticesinde ortaya çıkan sonuç, kapsamlı yaptırımların; sınırlı ve dayatılmamış önlemlerden daha başarılı olma ihtimalinin daha fazla olduğu yönündedir.

Yaptırımların başarısı da bir dizi objektif ekonomik faktöre bağlıdır. Cortright ve Lopez (2000: 18) hedef alınan bir ülkeye yönelik yaptırımların ekonomik maliyetinin o ülkenin gayri safi yurtiçi hasılasının (GSYİH) yüzde ikisini geçerek azımsanamayacak bir seviyeye ulaşması durumunda, hedef alınan ülke, yaptırım uygulayan ülkelere ticari anlamda yüksek seviyede bağımlıysa ve yaptırım uygulayan ülkelerin hedef alınan rejimden ekonomik olarak daha büyük olması durumunda, yaptırımların başarılı olmasının muhtemel olduğunu kabul etmektedirler. Araştırmacılar, yaptırım uygulayana yüklenen ekonomik maliyeti de bir başarı kriteri olarak dikkate alıp tartışma konusu yapmışlardır. Uluslararası Ekonomi Enstitüsü'nün (UEİ, Institute for International Economics- IIE) konu hakkındaki bir araştırması; yaptırımların başarılı olması durumunda yaptırım uygulayanların daha geniş çaplı yaptırımlara başvurmasına gerek kalmayacağından daha yüksek maliyetlere katlanmasına gerek olmadığı fikrini desteklemekte iken, Martin (1994: 56 ve 244) yüksek maliyete de sebep olsa, geniş çaplı yaptırımların arzu edilen sinyali vermesi açısından önem arz ettiğini belirtmiştir.

Cortright ve Lopez (2000: 19) ayrıca, yaptırımların etkililiğinin tespitinin; yaptırımların belirtilmiş, belirtilmemiş, tesirli ve sembolik olarak işe yaraması için tüm amaçların hesaba katılmasını gerektiren oldukça karmaşık ve detaylı bir süreç olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Nalbandov (2009: 9) yaptırımların başarısını Cortright ve Lopez'e göre daha geniş bir kapsamda ele almıştır. Üçüncü tarafların başarısı büyük ölçüde muharıplerin, müdahalecilerin önerdikleri sonuçların uygulanabilirlik gücünü algulamalarına bağlı olmaktadır. Çatışmacı taraflar, yaptırımlar da dahil olmak üzere dışarıdan dayatılan çözümlere ve onları dayatanlara daha fazla itibar gösterdikçe, aynı oranda üçüncü taraflarca teklif edilen seçeneklere uymama tehditlerini algılayacak, rakiplerinin de müdahalecilerin cezalandırmaları konusunda aynı

⁵ Kapsamlı ticari yaptırımlar Irak, Yugoslavya ve Angola'ya uygulanmıştır.

⁶ Libya, Kamboçya, Sierra Leone, Haiti, Sudan, Liberya, Ruanda, Yugoslavya, Etiyopya/Eritre, Afganistan bu kapsamda incelenen devletler olmuştur.

korkulara sahip olacaklarına daha çok inanacak ve böylece hem rakiplerine hem de dış aktörlere güvenerek teklif edilen çözüm önerilerine sıcağ bakacaklardır.⁷

Önceki kısımlarda da bahsedildiği üzere, müdahalelerin ve yaptırımların etkilerinin tartışılması neticesinde, askeri müdahalelerin ve yaptırımların savaşan bir tarafın sivilleri mağdur etme riskini düşürmekte olumlu bir etkisi olduğu kabul edilmektedir. Bu, aktörlerin askeri bir müdahale ile karşılaşmaları durumunda davranışlarını değiştirebilecekleri anlamına gelmektedir. Ayrıca bir aktör ekonomik yaptırımlar yoluyla hedef alındığında, bunlar aktörün maliyet ve fayda hesabını değiştirebilmekte ve aktörü tek taraflı kuvvet kullanımına başvurmaktan alıkoyabilmektedir. Bu, ekonomik yaptırımların maliyetlerinin sivilleri hedef almanın yararları kadar olması durumunda sivilleri hedef almaya devam edecekleri anlamına gelmektedir. Ekonomik yaptırım maliyetlerinin sivillere karşı tek taraflı kuvvet kullanmanın maliyetinden daha fazla olması durumunda aktörler iki seçeneğe sahiptirler.

1. Uluslararası bir müdahaleye sebebiyet verebilecek irrasyonel davranışlarına devam edebilirler,
2. Uluslararası toplumun verdiği sinyali anladıklarını göstererek iyi niyetlerinin bir işareti olarak sivil mağduriyetine son verebilirler.

Sözkonusu olabilecek bu seçeneklerden hareketle zaman serisi analizi ile test edilmek üzere şu hipotezler oluşturulmuştur:

H1: Uluslararası toplum tarafından belli bir çatışmacı gruba karşı oluşturulan yoğun baskı, bu grubun tek taraflı kuvvet kullanma eylemini azaltmakta; fakat diğer grubun sivilleri mağdur etme eğilimini arttırmaktadır.

H2: Birçok şiddet eylemine karışmış olan grupların bu eylemlerinin uluslararası müdahalelerden etkilenme olasılığı düşüktür.

5. Hipotezlerin Analizi

Hipotezler, Konstanz Tek Taraflı Kuvvet Kullanımı Olay Data Seti (KOSVED)'nin derlemiş olduğu veriler doğrultusunda STATA programı ile zaman serisi analizine tabi tutulmuştur.

5.1 Bağımlı ve Bağımsız Değişken

Bağımlı değişken analizinin ana birimi haftalık tek taraflı kuvvet kullanımı düzeyidir. Analizde kullanılan olaylar aynı anda iki veya daha fazla kişinin öldürülmesi veya yaralanmasını kapsayacak şekilde sınırlandırıldığından verilerin analizinde KOSVED'in toplamış olduğu veri seti kullanılmıştır. KOSVED tek taraflı kuvvet kullanımını şu şekilde tanımlamaktadır: "...Büyük bir çatışma esnasında bir grup silahsız gayri-muharibe yönelik isyancı bir örgüt ya da hükümet birliklerinden oluşan örgütlü bir grup tarafından gerçekleştirilen eylemlerdir. Bu şiddet birden fazla gayri-muharibin yaralanmasıyla ya da ölümüyle sonuçlanmaktadır" (Bussmann, Haer ve Schneider 2008).

Bağımsız değişken uluslararası toplum baskısıdır. Uluslararası toplum baskısını farklı yollarla ölçmek mümkündür. Bu çalışmada öncelikle BM ve AGİT'in rolünü ortaya koymak tercih edilmiştir. BM ve AGİT tarafından alınan kararların, önlemlerin, önerilerin ve girişimlerin tek taraflı kuvvet kullanımı üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada araştırma konusu olan Dağlık Karabağ çatışması ile ilgili BM'nin 1992 ve 1994 yılları arasında

⁷ Nalbandov'a göre (2009: 11)—muhariplerin dış eylemlere karşı korkusu ve güveni—ekonominin "asil vekil" teorilerinden kaynaklanan üçüncü taraf müdahalelerinin güvenilir taahhüt teorisinin yapısında olan kısımları, müdahalelerin başarısının anahtar bileşenlerdir. Örneğin bankacılık sektöründe merkez bankaları, ticari bankaların ödeme aczi durumunda tasarruf sahiplerinin "yeterli tazminat alacakları ve sistemden kaynaklanan zarardan korunacaklarını" garanti etmek için bankacılık denetimi mekanizmalarına taahhütte bulunmaktadırlar. Bu şekilde, merkez bankaları tasarruf sahipleri ile olan ilişkilerde asil, ticari bankalar ile olanlarda vekil, ilkinin menfaatlerini ve daha geniş bir anlamda bankacılık sisteminin istikrarını korumakta olan üçüncü taraf olarak hareket etmektedir. Benzer şekilde sigorta piyasalarının bu çifte taahhüt; sigorta ajansları müşterileri tarafından sigorta taleplerini kabul edip karşılığını ödemesi ve müşterilerin anlaşmalara saygı duyması ve sigorta şirketlerini aldatmaması üzerine kurulduğunu belirtmektedir. Burada, Anderson ve diğ.'nin ifadesiyle (1998: 641) "muadilinin 'adilane' ("adil" olan ya da güvenen tarafın menfaatlerine saygı gösteren bir şekilde) davranacağına olan güven, güvenilir taahhütün ana konseptini teşkil etmektedir.

toplamda 4 kararı söz konusudur. Aynı dönem aralığında AGİT, Dağlık Karabağ çatışma vakası için 4 karar yayımlamış ve değişik zamanlarda bazı çözüm önerileri sunmuştur. Bununla birlikte AGİT Azerbaycan'daki çatışma bölgelerine birkaç tatbikat düzenlemiştir. Analizde ayrıca müzakereler ve arabuluculuk girişimleri de dikkate alınmıştır. Ayrıca Uluslararası Kızıl Haç'ın ve diğer uluslararası sivil toplum örgütlerinin çatışmalardaki rolü de göz önünde bulundurulmuştur.

5.2 Analiz

Tablo1'de BM ve AGİT tarafından alınan kararların, önlemlerin, önerilerin, arabulucuların ve arabuluculuk girişimlerinin çatışan tarafların tek taraflı kuvvet kullanımı üzerindeki etkisine ilişkin analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo 1: Azerbaycan İç Savaşı Esnasında Tek Taraflı Kuvvet Kullanımı Mağdurlarının Log-Dönüşümlü Haftalık Sayısının Belirtgenleri

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Armenian OSV (LN)	Armenian OSV (LN)	Azerbaijan OSV (LN)	Azerbaijan OSV (LN)
main				
L.Mediation	-0.837 (-0.09)	-0.836 (-0.05)	-2.016 (-0.53)	-2.038 (-0.56)
L.Mediator	0.590 (0.07)	0.600 (0.04)	2.360 (0.68)	2.432 (0.75)
L.Resolution	3.918 (0.82)	3.929 (0.68)	-1.188 (-0.33)	-1.133 (-0.34)
L.Decision	0.401 (0.48)	0.428 (0.52)	0.415 (0.58)	0.477 (0.65)
Constant	0.726 (0.63)		1.024 (1.41)	
ARMA				
L.ar	0.974*** (44.74)	0.984*** (88.08)	0.944*** (21.33)	0.975*** (48.17)
L.ma	-0.812*** (-16.88)	-0.818*** (-18.92)	-0.738*** (-9.90)	-0.769*** (-14.18)
sigma				
Constant	1.253*** (18.47)	1.255*** (24.78)	1.373*** (16.81)	1.380*** (23.44)
Observations	173	173	173	173
ll	-284.948	-285.412	-300.575	-301.791
aic	585.897	584.824	617.150	617.583
bic	611.123	606.897	642.376	639.656
chi2	2183.667	9677.450	617.777	2885.225

Not: Sonuçlar STATA 11 ile elde edilmiştir. Tüm sonuç değişkenleri log-dönüşümlüdür, bu durumdan kaynaklanan eksik değerler sıfıra eşitlenmiştir, t-oranları parantezdedir. OSV=Tek taraflı kuvvet kullanımı * p < .1, ** p < .05, *** p < .01.

Tablo 1'de sunulan modeller hem Ermeniler hem de Azeriler'in başvurduğu tek taraflı kuvvet kullanımının herhangi bir arabuluculuk eylemi, BM veya AGİT tarafından alınan bir karar veya çözüm önerisi ile kesintiye uğrayıp uğramadığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle modeller dört tür üçüncü taraf etkisine sahiptir. Tüm modeller ARIMA (1,1)'dir. Model 2 ve 4, Model 1 ve Model 3'ün sabit terime sahip olmayan biçimleridir. Korelogramlarına göre Breusch-Godfrey testleri neticesinde hiçbirisinde otokorelasyon mevcut değildir. Ayrıca hepsi yüksek Chi2 değerine sahip olması nedeniyle anlamlıdır.

Sonuçlar, hangi tipten olursa olsun bir müdahale (arabuluculuk, arabulucu, karar, önlem, çözüm önerisi) eyleminin Ermeni ve Azeri kuvvetlerinin başvurduğu tek taraflı kuvvet kullanımı üzerinde bir etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır. Bu, ne Dağlık-Karabağ üzerine BM'nin aldığı kararların (822, 853, 874, 884) ne AGİT tarafından alınan kararların ve

ne de çatışmada arabuluculuk yapmaya çalışan veya müzakere masasına oturulmasını isteyen aktörlerin sivil mağduriyetinin eğilimini azaltmakta olumlu bir etkisinin olmadığı anlamına gelmektedir. Yani, belirli bir aktöre karşı herhangi türden bir müdahalenin (askeri ve ekonomik) veya arabuluculuk girişimleri bu belirli aktörün tek taraflı kuvvet kullanımına sığınma riskini azaltmadığı anlamına gelmektedir. Bu durum birinci hipotezin kabul edilemeyeceği anlamına gelmektedir.

Sonuçlar, test edilen ikinci hipoteze göre, ne alınan kararların ne de çatışmada arabuluculuk girişimlerinin şiddet eylemine karışmış olan gruplar üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır. Yani, bu birçok şiddet eylemine karışmış olan grupların bu eylemlerinin uluslararası müdahalelerden etkilenme olasılığının düşük olduğu anlamına gelmektedir. Cornell'in (1999) belirttiği gibi, silahlı çatışma 9 Mayıs 1994'te yapılan bir ateşkes ile durdurulmuştur. Ancak; bu çatışmaya ilişkin olarak bugüne kadar yapılmış bir barış anlaşması mevcut olmadığından aslında halen devam etmektedir. Bu durum; yaptırım mantığıyla ilgili hipotezlerden birincisinin reddedildiği, ikincisinin kabul edildiği anlamına gelmektedir.

5.3 Vektör Otoregresif (VAR) Modeli

VAR Gecikme Derecesi Seçimi ölçütü Vektör Otoregresyon modelinin gecikme uzunluğuna karar verilmesinde kullanılan bir analizdir. Tablo 2'de Vektör Otoregresif Modelin gecikme derecesi seçimi verilmiştir.

Tablo 2: Azerbaycan'daki Çatışmanın VAR Gecikme Derecesi Seçimi

Selection-order criteria								
Sample:	1991w5 - 1994w18							
Number of obs	=							
170								
Tag	LL	LR	df	p	FPE	AIC	HQIC	
SBIC								
0	-627.497				5.64119	7.40585	7.42082	
7.44274								
1	-593.299	68.397	4	0.000	3.95439	7.05057	7.09548*	
7.16125*								
2	-587.595	11.406	4	0.022	3.87604	7.03053	7.10539	
7.21499								
3	-581.292	12.606*	4	0.013	3.77265*	7.00344*	7.10823	
7.26168								
4	-577.448	7.6876	4	0.104	3.77999	7.00528	7.14001	
7.3373								
Endogenous: Azerbaijanian OSV Armenian OSV								
Exogenous: _cons								

Akaika Bilgi Ölçütü'ne göre (AIC) üç gecikme bu model için uygundur. Bu yüzden VAR bu üç gecikme ile yürütülmüştür.

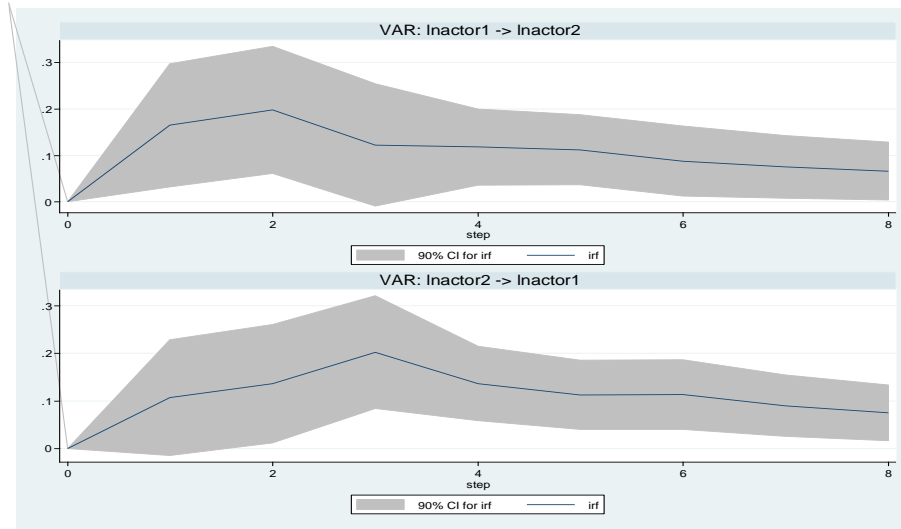
Tablo 3'te VAR gecikme derecesi seçimi yapıldıktan sonra ortaya çıkan Vektör Otoregresif Modeli verilmiştir. VAR modellerinin etki-tepki fonksiyonları (Şekil 1) ile güven aralıkları da değerlendirmeye katılmıştır.

Tablo 3: Azerbaycan'daki Çatışmanın VAR Modeli

	(1)
	Armenian OSV (LN)
Armenian OSV (LN)	
L. Armenian OSV (LN)	0.182** (2.39)
L2. Armenian OSV (LN)	0.061 (0.80)
L3. Armenian OSV (LN)	0.200*** (2.64)
L. Azerbaijan OSV (LN)	0.107 (1.45)

L2. Azerbaijan OSV (LN)	0.084 (1.10)
L3. Azerbaijan OSV (LN)	0.129* (1.74)
Constant	0.195 (1.40)
<hr/>	
Azerbaijan OSV (LN)	
L. Armenian OSV (LN)	0.165** (2.05)
L2. Armenian OSV (LN)	0.118 (1.45)
L3. Armenian OSV (LN)	0.015 (0.18)
L. Azerbaijan OSV (LN)	0.302*** (3.85)
L2. Azerbaijan OSV (LN)	0.049 (0.60)
L3. Azerbaijan OSV (LN)	0.071 (0.90)
Constant	0.360** (2.44)
<hr/>	
Observations	171
Ll	-584.311
Aic	1196.622
Bic	1240.606
chi2	

Şekil 1: Endojen (İçsel) Değişkenler Olarak Ermeni Ve Azeri Tek Taraflı Kuvvet Kullanımı İle Karşılıklı Model İçin Etki-Tepki Fonksiyonları

VAR modelleri, tablo değerinden daha yüksek olan Chi2 değerleriyle anlamlıdır. Sonuçlara göre, Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımı, birinci ve üçüncü haftadaki tek taraflı kuvvet kullanımı ile artmıştır. Buna ek olarak üç hafta önce daha fazla Azeri tek taraflı kuvvet kullanımı meydana gelmişse, sonrasında yaklaşık %0.12 daha fazla Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımı meydana gelmiştir. Bu durum, misilleme mantığının sivillere karşı olan şiddetteki artış için bir açıklama olabileceğini göstermektedir.

Azeri tek taraflı kuvvet kullanımı, Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımı saldırısından bir hafta sonra artmıştır. Aynı zamanda Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımının Azeri tek taraflı kuvvet

kullanımını yaklaşık %0.16 oranında tetiklediği tespit edilmiştir. Bu, savaşan gruplar arasındaki çekişme ile de açıklanabilir.

5.4 VAR Granger Nedenselliği

Granger nedensellik testi, modelde kullanılan gecikmeli terimlerin sayısına duyarlıdır ve altında yatan zaman serisinin durağan olduğunu varsaymakla birlikte değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü ortaya koymak üzere kullanılmıştır. Tablo 4'te Dağlık Karabağ çatışmasının Granger nedensellik testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 4: Azerbaycan İç Savaşındaki Anahtar Korelasyonların Granger Nedensellik Testi

Granger causality Wald tests					
Equation	Excluded	chi2	df	Prob > chi2	
lnactor1	lnactor2	9.7735	3	0.021	
lnactor1	ALL	9.7735	3	0.021	
lnactor2	lnactor1	8.3152	3	0.040	
lnactor2	ALL	8.3152	3	0.040	

Not: OSV = tek taraflı kuvvet kullanımı. VAR(4), girdiler χ^2 -istatistiğidir, * p < .1, ** p < .05, *** p < .01.

Lnactor1⁸: Azeri tek taraflı kuvvet kullanımı

Lnactor2: Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımı

X (Granger) değişkeni Y değişkenine neden oluyorsa, o zaman X'teki değişiklikler Y'deki değişikliklerden önce olmalıdır. Bu nedenle, başka değişkenler (kendi geçmiş değerleri dahil) üstüne olan Y'nin bir regresyonunda, eğer X'in geçmiş ve gecikmeli değerleri dahil edilirse ve bu Y'nin tahminini anlamlı bir şekilde geliştirmekteyse o zaman X (Granger)'in Y'ye neden olduğu söylenebilir. Y (Granger) için ise benzer bir açıklama geçerlidir. Granger nedenselliğine göre, Ermeni ve Azeri tek taraflı kuvvet kullanımları 0.05 anlamlılık seviyesinde birbirlerini çift yönlü bir şekilde belirlemektedir. Yani, Ermenilerin tek taraflı kuvvet kullanımına başvurması Azerilerin tek taraflı kuvvet kullanımına başvurmasını ve Azerilerin tek taraflı kuvvet kullanımına başvurması da Ermenilerin tek taraflı kuvvet kullanımına başvurmasını tetiklemektedir.

SONUÇ

Bu çalışmanın vaka konusunu oluşturan Dağlık Karabağ'da yaşanan iç çatışmaya doğrudan bir askeri müdahale ya da ekonomik yaptırım söz konusu olmamakla birlikte Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı çerçevesinde çatışma ile ilgili bazı kararlar alınmıştır. Bunun dışında çatışmayı sonlandırmak amacıyla bölgesel ve küresel güçlerin bazı arabuluculuk girişimleri olmuştur. Bütün bu gelişmeler KOSVED'e entegre edilerek çatışmaya dahil olan grupların başvurduğu tek taraflı kuvvet kullanımına bir etkisinin olup olmadığı zaman serisi analizi ve VAR modeli ile teste tabi tutularak tespit edilmiştir.

Çalışmada yapılan analizler ile, hangi tipten olursa olsun bir müdahale (arabuluculuk, arabulucu, karar, önlem, çözüm önerisi) eyleminin Ermeni ve Azeri kuvvetlerinin başvurduğu tek taraflı kuvvet kullanımı üzerinde bir etkisinin olmadığı ve sivillerin yaşadığı mağduriyet eğilimini düşürmediği sonucunda ulaşılmıştır. Dolayısıyla birinci hipotez reddedilmiştir.

Ne alınan kararların ve önlemlerin ne sunulan çözüm önerilerinin ne de çatışmayı sonlandırmak amacıyla yapılan arabuluculuk girişimlerinin şiddet eylemine karışmış olan gruplar üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı analizler sonunda tespit edilmiştir. Girişimlere rağmen tarafların eylemlerinin devam ettiği belirlendiğinden ikinci hipotez doğrulanmıştır.

⁸ Lnactor1 ve Lnactor2 sırasıyla Azeri tek taraflı kuvvet kullanımını ve Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımını gösteren değişkenlerin isimleridir.

Analizler neticesinde ortaya çıkan sonuçlar incelendiğinde alınan kararlara, önlemlere, çözüm önerilerine veya arabuluculuk girişimlerine rağmen şiddet eylemlerinin devam ettiği ve birbirini tetiklediği görülmüştür. Örneğin Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımı, çatışmanın birinci ve üçüncü haftadaki tek taraflı kuvvet kullanımı ile artmıştır. Buna ilaveten üç hafta önce Azeri tek taraflı kuvvet kullanımı meydana gelmişse, sonrasında daha uzun süre Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımı meydana gelmiştir. Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımı saldırısından bir hafta sonra Azeri tek taraflı kuvvet kullanımında artış tespit edilmiştir. Benzer şekilde Ermeni tek taraflı kuvvet kullanımının Azeri tek taraflı kuvvet kullanımını tetiklediği tespit edilmiştir.

Granger nedenselliğine göre, Ermeni ve Azeri tek taraflı kuvvet kullanımları istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Bu bağlamda ortaya çıkan sonuç, Ermenilerin tek taraflı kuvvet kullanımına başvurmasının Azerilerin tek taraflı kuvvet kullanımına başvurmasını ve Azerilerin tek taraflı kuvvet kullanımına başvurmasının da Ermenilerin tek taraflı kuvvet kullanımına başvurmasını tetiklemekte olduğudur.

KAYNAKÇA

- Anderson, Erin; Ross, William T. Jr. and Weitz, Barton (1998), Commitment and Its Consequences in the American Agency System of Selling Insurance, *The Journal of Risk and Insurance*, Vol. 65, No. 4, pp. 637-669.
- Balch-Lindsay, Dylan; Enterline, Andrew J. and Joyce, Kyle A. (2008), Third-Party Intervention and the Civil War Process, *Journal of Peace Research*, Vol. 45, No. 3, pp. 345-363.
- Balch-Lindsay, Dylan and Enterline, Andrew J. (2000), Killing Time: The World Politics of Civil War Duration, 1820-1992, *International Studies Quarterly*, Vol. 44, No. 4, pp. 615-642.
- Bussmann, Margit van der Haer, Roos, and Schneider, Gerald (2008), Accounting for Civilian Deaths: The Konstanz One-Sided Violence Dataset, paper prepared for the 49th Annual Meeting of the International Studies Association, San Francisco, California.
- Collier, Paul; Hoeffler, Anke and Söderbom, Måns (2004), On the Duration of Civil War, *Journal of Peace Research*, Vol. 41, No. 3, pp. 253-273.
- Cornell, Svante E. (1999), *The Nagorno-Karabakh Conflict*, Uppsala: Department of East European Studies, Report No. 46, Uppsala University, Sweden.
- Cortright, David and Lopez George A. (eds.) (2002), *Smart Sanctions: Targeting Economic Statecraft*, Rowman & Littlefield, Lanham.
- Cortright, David and Lopez George A. (2001), Assessing Smart Sanctions Targeted Sanctions: Lessons from the 1990's, in: *Smart Sanctions: The Next Step the Debate on Arms Embargoes and Travel Sanctions within the 'Bonn Berlin Process'*, Michael Brzoska (hrsg.), Nomos Verlag, Baden Baden.
- Cortright, David and Lopez George A. (eds.) (2000), *The Sanctions Decade Assessing UN Strategies in the 1990s*, Lynne Rienner Publishers, Boulder.
- Cunningham, David, E. (2010), Blocking Resolution: How External States can Prolong Civil Wars, *Journal of Peace Research*, Vol.47, No. 2, pp. 115-127.
- Downes, Alexander B. (2006a), Hypothesis on the Effectiveness of Civilian Victimization in War, paper prepared for the 47th Annual Meeting of the International Studies Association, San Diego, California.
- Downes, Alexander B. (2006b), Desperate Times, Desperate Measures: The Causes of Civilian Victimization in War, *International Security*, Vol. 30, No. 4 (Spring 2006), pp. 152-195.

- Doxey, Margaret (1996), *International Sanctions in Contemporary Perspective*, 2nd ed., St. Martin's Press, New York.
- Falk, Richard (1992), "The Use of Economic Sanctions in the Context of the Changing World Order," paper delivered at the *Conference on International Economic Sanctions in the Post Cold War Era*, Philadelphia, Penn., October 17, 1992.
- Findley, Michael G. and Teo, Tze Kwang (2006), Rethinking Third-Party Interventions into Civil Wars: An Actor-Centric Approach, *Journal of Politics*, Vol. 68, No. 4, pp. 828-837.
- Gent, Stephen E. (2008), Going in When it Counts: Military Intervention and the Outcome of Civil Conflicts, *International Studies Quarterly*, Vol. 52, No. 4, pp. 713-735.
- Gent, Stephen E. (2007), Strange Bedfellows: The Strategic Dynamics of Major Power Military Interventions, *The Journal of Politics*, Vol. 69, No. 4, pp. 1089-1102.
- Gurr, Ted R. (1986) "The Political Origins of State Violence and Terror: A Theoretical Analysis." in *Government Violence and Repression*, edited by Michael Stohl, and George A. Lopez, New York: Greenwood Press, pp. 45-72.
- Harff, Barbara (2003), No Lessons Learned from the Holocaust? Assessing Risks of Genocide and Political Mass Murder Since 1955, *American Political Science Review*, Vol. 97, No. 1, pp. 57-73.
- Hultman, Lisa (2010), Keeping Peace or Spurring Violence? Unintended Effects of Peace Operations on Violence against Civilians, *Civil Wars*, Vol. 12, No. 1, pp. 29-46.
- Krain, Matthew (2005), Democracy, Internal War, and State-Sponsored Mass Murder, *Human Rights Review*, Vol.1, No. 3, pp. 40-48.
- Kathman, Jacob D. (2010), Civil War Contagion and Neighboring Interventions, *International Studies Quarterly*, Vol. 54. No. 4, pp. 989-1012.
- Martin Lisa L. (1994), *Coercive Cooperation: Explaining Multilateral Economic Sanctions*, Princeton University Press, New Jersey.
- Miner, Larry; Cortright, David; Wagler, Julia; Lopez, George A. and Weiss, Thomas G. (1998), Toward More Humane and Effective Sanctions Management: Enhancing the Capacity of the United Nations System, *Occasional Papers*, Published by Brown University Institute for International Studies, No. 31, pp. 1-90.
- Nalbandov, Robert (2009), *Foreign Interventions in Ethnic Conflicts*. Ashgate Publishing, UK.
- Regan, Patrick M. (2002), Third Party Interventions and the Duration of Intrastate Conflicts, *Journal of Conflict Resolution*, Vol. 46, No. 1, pp. 55-73.
- Regan, Patrick M. (2000), Third Party Interventions and the Duration of Intrastate Conflicts, paper was presented at the workshop on the Economics of Political Violence, Princeton University, May, 2000 and the *Annual meetings of the American Political Science Association*, Aug 28-Sept. 1, 2000.
- Ross, Michael L. (2004), What Do We Know About Natural Resources and Civil War?, *Journal of Peace Research*, Vol. 41, No. 3, pp. 337-356.
- Saideman, Stephen M. (2002), Discrimination in International Relations: Analyzing External Support for Ethnic Groups, *Journal of Peace Research*, Vol. 39, No. 1, pp. 27-50.
- Schneider, Gerald; Banholzer, Lilli and Haer, Roos (2011), Cain`s Choice: Causes of One-Sided Violence Against Civilians, in: *Causes of War: An Introduction to Theories behind Warfare and Collective Violence*, Tor Georg Jakobsen (Edt.), Nova Science Publishers, New York.
- Valentino, Benjamin A. (2004), *Final Solutions: Mass Killing and Genocide in the 20th Century*, Cornell University Press, Ithaca.

- Weiss, Thomas G. and Collins, Cindy (2000), *Humanitarian Challenges and Intervention*, Westview Press, Boluder.
- Wood, Reed Morrison; Kathman, Jacob D. and Gent, Stephen E. (2010), *Armed Intervention and Insurgent Violence against Civilians in Intrastate Conflicts*, Paper presented at the *International Studies Association Annual Meeting* in New Orleans, LA, February 17, 2010.